

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Theologia Scholastica

Mayr, Anton

MDCCXXXII

Art. VI. Solvuntur Objectiones.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-84303](#)

& nunc concernit libertatem creatam. 2. licet decretum DEI, ut ponitur, indivisibile, sit realiter acceptum impedibile à creatura, non tamen est impedibile formaliter acceptum, saltem quod ad omnes formalitates; nam multæ formalitates decreti non habent connexionem cum libertate creata; quis enim dicat, impedibilem fuisse à creatura e. g. eam formalitatem decreti, qua DEUS decrevit, tot condere stellas, tot species animalium, aut herbarum &c. Hinc si creatura e. g. aliter ageret, quam fuerit prævisum, & prædefinitum, foret tunc quidem aliud realiter decretum, sed tamen plurimas formalitates haberet easdem cum hoc decreto, quod modò datur.

Probatur jam prima cons. Qui plura comprehendit, & scit de eventibus conditionatè futuris, potest plura uno actu decernere; quia objectorum dependentia, causalitas, vel successio &c. non impedit unitatem decreti ex num. 556. ergo. Sic, ut ait Granadus, quod magis architectus comprehendi totam struētam palatii, eò plura simul jubet parari: sic, ut ait Sagara, quod plura Rex prævidet circa expeditionem bellicam, eò pluribus simul providerit: ergo, cùm DEUS prævideat omnia, simul omnia potest decernere. Et certè assignari non potest, quid DEO omniscio, & omnipotenti desit, quod minùs simul omnia decernere possit. Secunda cons. prob. 1. Posse decernere omnia simul, & id non facere, provenit, vel ex imperfectione potentiae physica, aut morali, vel ex levitate animi, aut morositate, vel irresolutione, quæ DEO repugnant. add. Omnia simul decernere est modus in genere volendi comprehensivus, perfectissimus, & simplicitati Divina conformissimus, ac ipsa sui propositione videtur pulcherrimus, & DEO dignissimus, adeoque debet ipsi tribui. Certè, si Angelis perfectioribus (ex S. Thoma 1. part. quest. 55. art. 3. & aliis) tribuuntur species universales, ut uno intuitu plura cognoscant, debet DEUS omnia unico intuitu simul cognoscere, quæ cognosci unico actu possunt: cùmque voluntas non degeneret à nobilitate intellectus, debet hæc omnia, quæ decernere vult, & unico actu decernere potest, simul per istum decernere. videatur Muniesla loco cit. num. 557. Omitto hic brevitas causa argumenta, quæ decretis divisibilibus adhuc objici possunt, quæque difficilem habent solutionem.

ARTICULUS VI.

Solvuntur Objectiones.

559. **O**b. 1. Decretum dandi præmium propter merita, præsupponit pro priori aliud decretum: ergo non tantum unum decretum datur in DEO. prob. ant. Decretum dandi præmium supponit existere merita absolute prævisa; alias merita non essent causa moralis, sed finalis: atqui merita non possunt ita existere sine præsupposito aliquo decreto; cùm nihil possit absolute esse futurum, vel etiam ut absolute futurum prævideri ante decretum absolute existens: ergo decretum dandi præmium propter merita supponit aliud

decreturn antecedens, & decernens existentiam meritorum. Resp. neg. ant. intellectum de prioritate plus quam formalis, seu inferente distinctionem virtualem. ad prob. dist. maj. supponit merita absolute prævisa per visionem plus quam formaliter distinctam à decreto. neg. maj. per visionem formaliter tantum distinctam. conc. maj.

Distinguo etiam minorem. merita non possunt ita existere sine præsupposito decreto ad eorum existentiam physicam in se actualiem. conc. min. ad existentiam eorum tantum intentionalem, quæ est ipsa scientia visionis. subdist. sine decreto formaliter præsupposito. omitt. min. sine decreto realiter, aut virtualiter præsupposito. neg. min. & cons.

560. Quare decretum non debet plus quam formaliter præcedere scientiam visionis, nec magis distingui: & actus ille Divinus in se complectitur haec prædicata, formaliter tantum inter se distincta. 1. Quod decernat existentiam meritorum. 2. Quod videat ea absolute futura. 3. Quod velit præmium conferre merenti, & quidem tali affectu, vel modo tendendi, quo velit præmium propter merita, & non vicissim, quicque respiciat merita tanquam causam præmii, non vicissim, in quibus nulla est contradic̄tio.

Unde hic actus Divinus est tam causa meriti, quam præmii; sed, ut ita dicam, prius causans meritum tanquam causam secundam, & pro posteriori causans præmium tanquam effectum tam causa primæ, scilicet decreti, quam causæ secunde, scilicet meriti: merita autem sunt causa quidem præmii; sed non sunt causa affectus, seu decreti Divini: neque hic à meritis causari potest, aut debet. Sic etiam casu, quo qui unico actu intendat tam sanitatem, quam medicinam, eti sanitas sit causa finalis medicinæ, non tamen intentio sanitatis est causa finalis intentionis medicinæ. Et quamvis in hoc eodem casu medicina sit causa physica sanitatis, non tamen intentio medicinæ est causa intentionis sanitatis; cùm unicus actus non possit esse causa sui ipsius. Sed neque propterea merita sunt causa finalis præmii; quia non datur præmium, ut existant merita; sed quia hæc existunt independenter à præmio, quamvis non independenter à decreto, cuius causa non sunt.

561. Dices. 1. Est inexplicabile, quomodo merita sint causa præmii, nisi ut absolute prævisa causet effectum Divinum, seu decretum dandi præmium propter merita: sed absoluta prævisio jam supponit decretum: ergo ad causandum suo modo hunc effectum præsupponitur jam aliud decretum, adeoque unum ad alterum: consequenter virtualiter distinguuntur; quia causa debet distingui ab effectu. Relp. neg. maj. Causalitas meritorum respectu præmii stat in hoc, quod DEUS velit præmium, non quomodo conunque, sed per talen tendentiam, quæ respiciat merita tanquam causam præmii, sive digna præmio, cui dignitati, seu exigentia velit se DEUS conformare: quæ tendentia est cuicunque nota ab experientia. Sic actus, volens simul medicinam, & sanitatem, vult medicinam ut medium, & sanitatem ut finem, non per hoc, quod intentio sanitatis causet intentionem medii (non enim

enim potest actus causare se ipsum) sed per specialem tendentiam.

Hæc responsio est ad mentem Angelici 1. part. quæst. 19. a. 5. ubi querit, an voluntas DEI habeat causam, & respondet negativè. tum in corpore, quod, si quis unico actu intendat finem, & medium, intentio finis non sit causa intentionis medii, quamvis per talē actum medium ordinetur ad finem, & consequenter ille sit causa istius. Docet ulterius, quod, sicut DEUS non discurrit intellectivè, nec cognitio unius in DEO est causa cognitionis alterius, ita nec discurrat affectivè, nec volitus unius sit causa volitionis alterius: sed quod DEUS velit utrumque simul, ordinando, non unam volitionem ad alteram, sed unum objectum creatum ad alterum: & concludit his verbis: *Vult ergo hoc esse propter hoc, sed non propter hoc vult hoc: quia aliter reddit ad i. dicens. Non quod aliquid sit DEO causa volendi, sed in quantum vult, unum esse propter aliud.*

562. Dices 2dō. Juxta nos scientia visionis esset etiam virtualiter identificata cum decreto: ergo esset causa rerum, quod tamen communiter nostri negant, quibus nos non opposuimus num. 361, prob. cons. Decretum est causa: ergo etiam scientia realiter, & virtualiter identificata. Resp. conc. dist. cons. Scientia visionis in sensu formaliter accepta. neg. cons. in sensu reali, vel virtuali, omittit, vel conc. cons. Scientia hæc non est causa in sensu formaliter; quia res non futurae sunt; quia prævidentur: sed ideo prævidentur; quia futurae sunt, ut fuisse probatum à num. 360. Et seq. In sensu tamen reali, vel virtuali accepta scientia est causa, sicut decretum, quod est causa remota, & impeditibilis respectu actuum liberorum creature, ut infra dicemus. Ubi nota, etiam res futuras non esse causam scientiae visionis strictè dictam; quia hæc est incausabilis.

563. Urgebis. Est imperceptibile, quod scientia visionis realiter, & virtualiter sumpta possit dici causa remota; cum subequatur objectum creatum. Resp. nego illatum. Scientia visionis non sequitur objectum physicè jam existens: sed tantum objectivè existens: atqui non est absurdum, quod causa, præfertim remota, sequatur effectum objectivè existentem. Sic cognitio finis supponit finem objectivè existentem, & tamen causat illum saltem remoto; quia causat eius intentionem.

Si dicas, causam non posse subsequi effectum absolute futurum, quamvis tantum in intentione volentis, aut tantum objectivè existentem. Resp. dist. non potest subsequi sub omni formalitate, conc. sub aliqua tantum. neg. Debent hoc omnes admittere in quoquaque decreto efficaci DEI, quod tanquam causa præcedit: tanquam medium autem, in quo videtur necessario effectus absolute futurus, & à quo hic repræsentatur, eundem objectivè existentem aliquo modo subsequitur, sive aliqualiter supponit. Nec in hac prioritate, vel posterioritate, tantum rationis, qualicunque mutua, est ulla implicatio: imo, si etiam esset plus quam prioritas rationis mutua, esset ad summum inter causam physicam & intentionalem, vel duas intentionales, quæ per se præcisè non repugnaret; quamvis aliud-

de repugnet, aliquid reverè esse ad scientiam Divinam plus quam ratione prius.

Paucis sic habe. Postquam DEUS per scientiam simplicis intelligentie prævidit, rem esse possibilem: & per scientiam medium, quod sub his, vel aliis conditionibus sit, vel non sit futura: tunc liberè identificat sibi terminationem volitionis, vel nolitionis, prædefinitionis, vel permissionis &c. Jam casu, quo DEUS rem vult, terminatio illa simul, & inseparabiliter, est repræsentatio objecti futuri, tam in seipso, quam in ipsa terminatione, seu modo formaliter duplice. Talis terminatio, vel actus prærequiritur ad quocunque objectum creatum, absolute futurum, licet non præquiratur sub omni formalitate; nam non præquiritur, ut repræsentatio objecti est: & hinc sub ista ratione dicitur formaliter sequi objectum absolute futurum (intellige sequi negative, seu posterioritate rationis, seu ita, ut non idèo sit objectum absolute futurum; quia datur formalitas scientiæ; sed potius idèo detur hæc formalitas; quia datur objectum: non autem positivè, ut ab ea producatur, vel eam pro priori natura strictè dicto, aut magis, quam pro priori rationis, præsupponat) at vero idem actus, seu terminatio realiter sumpta, objectum tanquam causa saltem mediata antecedit.

564. Dices 1. Ideo res datur; quia DEUS eam vult, vel permittit: non ideo datur; quia eam cognoscit: ergo verificantur contradictionia de decreto, ac scientia. Resp. hæc tam parum esse contradictionia, quam ista: ideo contrito tendit in peccatum; quia est odium: non ideo tendit; quia est amor. Sensus tantum est iste: actus ille contingens DEI est causa rerum; quia volitus est: non est causa rerum; quia cognitio est: in sensu autem reali, vel virtuali, decretum, & scientia sunt causa eodem modo ex n. 562. Dices 2. Decretum non supponit objectivè objectum absolute futurum, sed tantum conditionate futurum: scientia visionis supponit illud absolute futurum: ergo iterum verificantur contradictionia. Resp. dist. ant. non supponit, ut decretum est. conc. ant. ut scientia est. neg. ant. & cons.

Urgebis. Ergo antecedenter ad decretum DEI potest aliquid dici absolute futurum. Resp. neg. illatum ita simpliciter prolatum; quia neque potest simpliciter dari aliquid futurum ante scientiam visionis realiter acceptam; nam tam decretum, quam scientia visionis, realiter accepta, debent semper præcedere positivè tanquam causa physica remota, & impeditibilis respectu actuum liberorum creature. Hoc tamen admitto, quod ens, absolute futurum, sit aliquo modo intentionaliter prius, & præcedat negativè ad decretum, non quidem sub omni formalitate acceptum, sed sub formalitate scientiæ: adeoque detur prioritas aliqua, quæ tamen non repugnat, ut dictum num. 563. Accedit, quod scientia visionis non videat effectum futurum independenter à se ipsa.

565. Quod autem spectat ad id, quod dictum est, decretum supponere tantum objectum conditionate futurum, recolenda sunt dicta num. 435. Et seq. scilicet quod idem sit objectum absolute futurum, & conditionate futurum. Et quamvis dici deberet, quod decretum haberet obje-

vel respiceret objectum alio modo, hic modus non se teneret ex parte objecti, sed ex parte decreti, nec aliud inferretur, quam, ad hoc, ut res decerneatur, non prærequiri scientiam visionis: ut autem absolutè videatur, prærequiri decretum; hoc est, unam formalitatem prærequiri formaliter ad alteram, & eminentialiter dirigere ad alteram, ex dictis *num. 555.* Si quæras, quid aliud sit à parte rei cognosci objectum conditionatè futurum ab eo, quando cognoscitur absolutè futurum. Resp. esse aliam realiter cognitionem DEI, quæ habet identificatam sibi hanc terminationem, quam potuisset non habere: in objecto autem non est diversitas. Hoc tamen etiam notandum, quod idem sit objectum, sive existat, sive non existat: & hinc non datur aliud, quando res existit, quam prius cognitum fuerit: sed id, quod prius non exitit, nunc existit. Unde nunc non datur à parte rei objectum scientiæ de Antichristo (nec enim negatio est objectum ejus scientiæ) sed primum postea dabatur. Nec aliud præsupponit scientia visionis, aliud scientia media: sed tantum præsupponit alio modo: qui tamen modus non se tenet ex parte objecti, sed ex parte potentia intellectuæ. Nempe, ut possit dari absolute scientia visionis, requiritur, ut intellectus sit pro priori rationis expeditus formaliter decreti: quæ formalitas non requiritur, ut sit expeditus ad scientiam medium.

§66. Ob. 2. Repugnat decretum positivè reprobativum hominis ante peccatum absolutè prævium: ergo absolute prævisio, seu scientia visionis de peccato, debet præcedere decretum reprobativum: sed ante illam scientiam jam debet dari decretum permisivum: ergo unum decretum debet præcedere alterum: ergo debent esse virtualiter distincta. Resp. dist. conf. prævisio debet præcedere positivè. neg. conf. debet præcedere negativè, hoc est, non sequi. conc. conf. & dist. subsumpt. decretum permisivum debet præcedere positivè. neg. subsumpt. debet præcedere negativè. conc. subsumpt. dist. etiam i. conf. unum decretum debet præcedere alterum positivè. neg. i. conf. negativè, seu tantum formaliter. conc. i. conf. & neg. 2dam.

Scientia visionis, sumpta formaliter, non præcedit rem, cuius est scientia, neque præcedentia illâ eminentiali, quam explicavimus *num. 555.* at verò aliquando præcedit rem aliam præcedentia negativâ, hoc est, ut ratione sit prior, & illa res sit; quia datur scientia visionis de alia re: sic datur decretum reprobativum; quia datur scientia visionis de peccato, non vicissim: & sic scientia hæc eminentialiter præcedit decretum istud: nunquam autem præcedit hæc scientia decretum realiter, aut virtualiter. Et de hoc decreto reprobativo, seu puniendi propter peccata, ferme discordendum est, ac de decreto glorificandi propter merita, de quo *num. 559.* & seq. Dixi ferme; nam quale sit discrimen inter reprobationem, & prædestinationem, inferius dicemus: quod tamen discrimen, qualecumque sit, non infert aliam distinctionem inter decreta, quam formalem. Habet ergo actus reprobatus hæc prædicta: 1. quod permittat peccatum. 2. quod videat hoc absolutè futurum. 3. quod velit pœnam peccati. 4. quod velit per ralem tendentiam, quæ tendat in pœnam propter peccatum, non

R. P. Ant. Mayr Theol. Tom. I.

vicissim: inter quæ nulla datur prorsus contradictionio.

§67. Dices. Juxta dicta DEUS eodem indivisibili decreto decernit absolutè hominem creare, & damnare: hoc non stat cum Divina clementia: ergo prob. min. Fuisse eligibilis homini relinqu in suo nihilo: ergo. Resp. Cur DEUS sit magis clemens, quando hominem damnat per secundum decretum, tamen jam ab æterno coëxistens priori, quam, si eum damnet statim per primum? & cur complexum hoc decretorum sit eligibilis, quam unum decretum? Respondebis, alterum subsequi libertatem hominis, & existere propter liberam hominis malitiam. Sed idem tenendum de nostro decreto, quod formalitatem damnationis habet identificatam ex determinatione libera malitia humanæ, & impedibilem ab homine. In forma neg. min. ad prob. dist. ant. fuisse eligibilis antecedenter ad liberum abusum beneficij creationis. neg. ant. consequenter ad liberum abusum. conc. ant. & neg. conf. Certè plurimis beneficiis, etiam ipso summo Incarnationis, abutuntur homines: quin propterea simpliciter sit eligibilis carere illis, quam ea habere: sufficit igitur, si antecedenter ad abusum sint magis eligibilia; nec propter abusum cessant esse maximi favores DEI.

§68. Ob. 3. DEUS sapientissime permittit peccatum subsequens propter aliud præcedens: hoc non stat sine multiplicatione decretorum: ergo. Conf. i. DEUS Petrum amat, dum est in statu gratiæ: odit autem, dum est in statu peccatiæ: hoc explicari non potest sine virtuali distinctione volitionum, scilicet amoris, & odii: ergo. Conf. 2d. Causæ finales, & morales sunt priores naturâ ad effectum per decretum DEI: ergo etiam decretum DEI debet esse prius naturâ: adeoque constituere actum primum proximum. Resp. neg. mi. Decretum puniendi debet suo modo explicari, ut decretum præmiandi, de quo *num. 559.* Nec scientia visionis de peccato priore causat decretum permisivum posterioris, sed tantum permissionem passivam, seu formalem non impeditiæ: quæ sive stet in negatione auxiliæ efficacis, sive in alio quocunque, non identificatur cum DEO.

Ad i. confir. neg. min. Difficultas hæc communis est omni sententiæ; quia oritur ex immutabilitate affectus Divini: nec tollitur per distinctionem virtualem; quia hæc non potest facere, cessare priorem affectum, quod tamen rudibus videtur requiri ad hoc, ut Petrus modò sit amicus, modò inimicus DEI. Imò nec per realem distinctionem decretorum, vel affectuum tolleretur hæc difficultas; quia nihil horum consequenter esset defectibile. Solutio communis est, quod DEUS ab æterno, simul, & semel, pro certo tempore, vel pro certis circumstantiis, Petrum amet, pro aliis autem odio habeat absque ulla distinctione decreti. Sic etiam homo potest aliquid velle pro aliquo tempore, pro quo e. g. delectabile est, cum proposito illud postea alienandi, vel omnino destruendi.

Ad 2dam conf. neg. ant. Oviedo *controv. 9.* de anima punct. 5. & alii. ego omis. ant. neg. conf. Non omnis forma, quæ tribuit denominationem subjecto, est etiam capax illius denominationis. Sic effectus posterior tribuit causæ de-

denominationem prioris, quin sit prior. Saltem decretum non debet esse immediate prius naturâ: sufficit, si sit remotè prius; nam tamen sufficienter connectere unum cum altero poterit, eritque hæc dependentia effectus ab his causis impeditibilis, sicut ipsa causalitas. Quare, sicut DEUS per decretum suum vult e. g. dispositiones: & simul vult propter eas paratus esse ad concurrentem (in quo juxta hanc sententiam stat prioritas dispositionum ad effectum) ita vult, vel permittit istas causas, finales, morales &c. & dein propter istas vult, paratus esse ad concurrentem, quin ista volitio, vel decretum, debeat ponи ex parte actus primi proximi. Imo nec ipsa causae morales, vel finales, debent esse immediate priores, seu constitutere actum primum proximum, sed tantum cognitione, vel amor earum, nondum efficax, sed tantum complacenta (alijs ipse amor tolleret libertatem, utpote efficaciter post se trahens actum subsequentem) atque sic causa moralis ad actum sape est voluntas DEI, seu decretum, quod non constituit actum proximum proximum.

§ 69. Dices. Scientia visionis de peccato Petri constituit libertatem DEI ad puniendum, vel parcendum; quia, supposita illa, DEUS est adhuc liber ad utrumque: ergo est distincta virtualiter à decreto punitivo: ergo etiam decretum permisssivum peccati est ab hoc posteriore distinctum. Resp. neg. ant. Scientia visionis, non quidem formaliter sumpta, attamen realiter, aut virtualiter sumpta, determinat DEUM ad puniendum, casu, quo DEUS punit; quia ipsa est identificata etiam virtualiter cum illo decreto. Quare libertatem DEI in actu primo constituit tantum scientia simplicis intelligentiae, & scientia media directa, quibus supposita, DEUS est liber ad determinandum se, ut velit potius absolute habere decretum permisssivum, identificatum scientiæ visionis de peccato, vel prædefinitivum, seu collativum auxiliū efficacis, identificatum cum scientia visionis de negatione peccati: item est liber, ut, si velit permittere peccatum, habeat scientiam visionis de peccato, identificatam decreto puniendi, vel decreto parcendi: non autem est liber ad habendam scientiam distinctam.

Quando igitur Authorés aliqui dicunt, DEUM, supposita scientiæ visionis de peccato, esse liberum ad puniendum, aut parcendum: vel loquuntur juxta sententiam nobis oppositam, & non debemus eos sequi: vel loquuntur tantum in sensu formalí, hoc est, quod formalitas scientiæ visionis, præcisivè sumpta, non determinet DEUM ad puniendum, sed hic adhuc sit præcisivè liber; cum hæc formalitas, præcisivè sumpta, sit indifferens ad utrumque decretum, sicut scilicet animal ad rationale, & irrationale: item quod scientia visionis formaliter præcedat, & sit prior ad decernendam poenam, vel veniam.

§ 70. Ob. 4. DEUS habet voluntatem antecedentem effectivè inefficacem omnes homines salvandi: hæc voluntas distinguitur virtualiter, tum à decreto prædestinativo, tum à reprobative: ergo, prob. min. Repugnat, idem decretum virtualiter indivisibile velle idem efficaciter, & inefficaciter: ergo illa voluntas debet esse distincta à decreto prædefinitivo. Rursus, si non

est distincta illa voluntas antecedens à decreto reprobative, DEUS omni sua voluntate vellet damnationem hominis: ergo nullum facheret beneficium reprobis, quod est falsum. Resp. dist. maj. ita, ut sit inefficax etiam respectu prædestinatiorum. neg. maj. tantum respectu reprobatorum. conc. maj. & neg. min. ac conf. ad 1mam partem probationis omitto ant. & nego conf. vel potius suppositum, quod decretum illud, seu voluntas antecedens, respectu prædestinatiorum, sit inefficax. ad 2dam partem prob. dist. ant. ita, ut simul eadem omni voluntate velit etiam eorum salutem. conc. ant. ut hanc non velit, neg. ant. & conf.

Suppono, idem decretum DEI posse esse efficax respectu aliquorum objectorum, & inefficax respectu aliorum; quia in hoc nulla est prorsus contradictione: saepe enim homo vult aliquid efficaciter facere; quia facilè potest: & aliud inefficaciter, si non esset nimia difficultas. Suppono etiam, DEUM velle salutem omnium, non decreto confusè tendente in omnes (quod esset imperfectum) sed clare, & distinctè in quilibet. His suppositis, facile capitur, quomodo idem decretum respectu prædestinatiorum sit absolutè efficax, tum quoad media salutis, tum quoad ipsam salutem: respectu reprobatorum vero sit efficax quoad media salutis sufficientia, quæ effectivè confert, & quæ utique sunt beneficia DEI, ratione quorum hoc decretum etiam reprobis est valde beneficium: item quod sit efficax saltem affectivè quoad eorum salutem; quia DEUS sincrè vult eos salvati, quantum est ex parte sua, & in hunc finem dat media: nec per ipsum stat, quod minus salvantur: quamvis id decretum non sit respectu ipsius salutis efficax effectivè; quia DEUS non decernit eis absolute gloriam: sed hoc provenit ex eorum culpa, ut omnes dicere debent.

§ 71. Ob. 5. Singulæ creaturæ, etiam ut invicem coexistentes, habent suam unaquaque peculiarem amabilitatem, & peculiarem contemptibilitatem: ergo qualibet, etiam ut alteri coexistentis, est amabilis à DEO separabiliter, seu per amorem ab aliis separabilem: ergo voluntines DEI, & decreta sunt separabilia, prob. conf. Qualibet res per suam contemptibilitatem potest retrahere affectum Divinum à se: ergo potest amorem sui separare ab amore aliarum rerum: ergo potest etiam amari per affectum separatum ab amore aliarum; quia potest attrahere affectum Divinum, dum aliae retrahunt. Confir. Juxta nos, si vel musca, quæ de facto existit, non daretur, tunc DEUS totum mundum, ejusque ordinem, ac omnia alia, aliter, seu per aliud decretum decreverisset: hoc est incredibile: ergo.

Resp. Hæc phrases paulò obscuriores, in antecedente positæ, tantum significant, quamcumque creaturam posse amari, vel non amari, quin ametur, vel non ametur altera: quod totum conceditur, & dist. conf. qualibet creatura est amabilis separabiliter, seu per amorem, qui fit separabilis ab amore alterius simul existente. neg. conf. qui non sit amor alterius. conc. 1mam, & neg. 2dam conf. Potest qualibet creatura amari, vel non amari; potest enim DEUS elicere amorem, qui tendat in plures, vel pauciores creaturas

ras pro libitu: at non potest amari creatura per amorem, qui tendat in ipsam solam, nisi DEUS velit eam solam, & nullam aliam amare; quando enim vult plures amare, aut decernere, debet omnes uno amore amare, & uno decreto decernere, ad prob. dist. eodem modo. Ad conf. dist. mai. aliter, hoc est per decretum habens aliam terminationem, conc. maj. aliter statuens, subdist. de musca illa, conc. maj. de aliis rebus. neg. maj. & sic dist. min. neg. conf.

572. Ob. 6. Leges Divinæ constituunt actum primum proximum liberum: sed haec sunt decreta DEI; quia lex constituit ex voluntate legislatoris: ergo. Resp. neg. maj. Actum primum constituit sola cognitio legum, qua potest dari, quando lex non est, nec essentialiter connectitur cum existentia certarum legum. Dices. Hæc cognitio sœpe stat in actu fidei, essentialiter præsupponente legem, seu decretum. Resp. dist. in actu supponente hoc decretum in individuo. neg. in specie. om. nam hic actus fidei potest dari, sive decretum præcipiens sit prædefinitivum, sive permisivum, modò habeat formalitatem præcepti: unde nihil est ex parte actus immi essentialiter connexum cum actu 2do; nam actus fidei est indifferens, decretum est impedibile: & quidem stante actu fidei; hic enim potest dari, seu componi cum utroque decreto, sive prædefinitivo, quod infert actum secundum præceptum, sive permisivo, quod infert ejus omissionem, modò, ut dictum est, habeat formalitatem legis, seu præcepti: quæ formalitas etiam non connectitur cum actu, sed est adhuc omnino indifferens. Superest difficultas de applicatione, seu præparatione omnipotentiae ad concurrentem, pro qua explicanda sit

ARTICULUS VII.

An Applicatio Omnipotentie constitutiva actus primi proximi stet in decreto DEI.

573. Notandum 1mō, libertatem in actu primo esse potentiam, quæ positis omnibus ad agendum prærequisitis, potest agere, & non agere: intellige, in sensu diviso; quia homo liber debet habere similitatem potentiarum, quamvis non potentiam similitudinem. Et siquidem potest agere, & pure non agere, seu pure omittere, dicitur libertas contradictionis: si autem potest agere aliquid positivè oppositum, dicitur libertas contrarietas. Ex hoc autem sequitur, quod neque ille sit liber, qui non habet, vel non potest pro libitu habere omnia necessaria ad agendum: neque ille, qui habet impedimentum inauferibile agendi: neque etiam ille, qui est necessitatus ad agendum, ut patet. Unde, ut quis sit liber, requiritur, ut habeat principia requisita ad utrumque cum exclusione, tum impeditorum, tum etiam necessitantum ad unum determinatum exercitium. Hæc supponenda ex tractatu de act. hum.

574. Notandum 2dō, ad actum liberum, præsertim, si supponatur extrinsecè liber, non prærequiri tantum principia, à quibus ipse pro-

cedit, seu, quæ in ipsis influunt, sed etiam alia, à quibus non procedit, quæque non influunt. Sic e. g. ad actum amoris DEI liberum non tantum prærequiritur motivum alliciens ad DEUM amandum, sed etiam aliud retrahens, licet hoc nec physicè, nec moraliter influat in actum amoris. Ratio est; quia actus liber ut talis debet procedere à potentia expedita ad utrumque: ergo ab habente principia non tantum ad unum, sed etiam ad oppositum. Unde, licet amor DEI ut sic non exigit motivum retrahens, ut patet in Beatis, qui amant DEUM intensissimè sine motivo retrahente: at exigit hoc ut liber. Hinc actus primus liber componitur ex duobus actibus primis partialibus, quorum unus involvit principia e. g. ad amorem: alter involvit principia ad omissionem amoris, vel odium. Licet autem aliquid non sit influxum in unum e. g. amorem, tamen potest constitutere actum primum liberum ad illud: sicut econtra etiam, licet aliquid non sit actum, potest tamen impedire actum liberum, e. g. catena pedibus injecta non est activa respectu fugæ, sed impeditiva.

Infert ex his Sagara in manu scriptis, non omnia constitutiva actus primi liberi esse priora naturæ ad actum liberum; quia e. g. motivum retrahens non est prius naturæ ad amorem; nam ad illum non determinat, neque ut causa, neque ut dispositio, aut conditio, nec in genere physico, nec in morali: sed tantum est prius naturæ ad omissionem, vel odium. Si dicas, motivum retrahens saltem esse prius naturæ ad amorem ut liberum, responderet hic auctor negando illatum, stando in sententia statuente libertatem extrinsecam actu; nam amor ut liber est idem, ac complexum ex amore, & actu primo: adeoque illud motivum, cum non sit prius ad amorem, deberet esse prius ad actum primum, seu ad seipsum, quod repugnat. Quare istud motivum est tantum concomitans actum liberum; quia scilicet, ut voluntas possit dici liberè agere, debet durante sua actione habere motivum retrahens; nam hoc necessariò exigitur à judicio indifferente. Hinc non omne illud est prius naturæ ad actum 2dum, quod constituit quomodounque actum 1mum totalem: sed quod ita constituit, ut influat, vel certè determinet ad actum 2dum. Quidquid autem sit de hac doctrina, de qua etiam potest videri Gorimaz de act. hum. num. 328. 329. Et 472. saltem juxta eos, qui docent actus extrinsecè liberos, non sunt omnia ita priora, ut actus 2dus ea essentialiter respiciat, etiam tantum disjunctivè.

575. Notandum 3tō, constitutiva actus primi liberi diversimodè se habere ad actionem liberam; nam 1mō aliqua sunt indifferenta, ut conjungantur cum utroque extremo, & in utrumque influant: ita se habet voluntas, omnipotens, cognitio moti allicientis, & retrahentis, si sit unica; nam, si alia esset cognitio moti allicientis, & alia retrahentis; tunc ista non influeret in actum, e. g. amorem. 2dō alia sunt quidem indifferenta, ut conjungantur cum utroque: non tamen in utrumque, sed in unum tantum influunt: ita se habet cognitio duplex, quarum una repræsentat tantum motivum alliciens, altera retrahens; item gratia actualis, quæ non